

El diumenge 27 de juliol se celebren a Cambodja unes eleccions legislatives amb un resultat gens incert. Tot apunta que el primer ministre Hun Sen tornarà a revalidar un càrrec que ocupa des del 1985. Sigui com vulgui, el judici contra els Khmers Rojos, acusats de genocidi, continua planant sobre l'horitzó.

Una reelecció anunciada

Quan el proper mes de setembre comenci la vista de l'esperat i mil vegades ajornat judici contra els dirigents dels Khmers Rojos, grans titulars inundaran les pàgines dels diaris. Un tribunal tutelat per les Nacions Unides jutjarà els responsables d'assassinar uns dos milions de persones durant el regnat de terror del règim comunista. Dels quatre dirigents comunistes que s'enfronten al judici, Kaing Geuk Eav, *Duch*, responsable del camp de detenció S-21, serà el primer a ser jutjat d'aquí a dos mesos. Però abans d'aquesta cita, el dia 27 de juliol, unes eleccions en les quals ja està tot decidit ocuparan per uns moments un breu a les pàgines d'internacional dels diaris. El titular es podria escriure ara mateix: "Hun Sen torna a guanyar les eleccions."

Les Nacions Unides van intentar establir la democràcia de facto a Cambodja el 1993. Però Hun Sen, actual primer ministre, al capdavant del país des del 1985, va saber esquivar les que van ser les primeres eleccions generals després d'anys de guerra civil, les ocupacions estrangeres i el genocidi dels Khmers Rojos. El resultat de les urnes va donar com a guanyador el partit del príncep Norodom Ranariddh, el monàrquic FUNCINPEC, que derrotà el partit que lidera Hun Sen, el Cambodian People's Party (CPP). Per evitar el conflicte i garantir una mínima estabilitat, l'ONU va accedir que el príncep Norodom Ranariddh i Hun Sen

fossin coprimers ministres, fins que Sen es va cansar de compartir el poder i en un cop d'estat parcial va desfer-se de Ranariddh. Des de llavors, comicis rere comicis, ha vist reafirmat el seu poder. El diumenge 27 de juliol hi haurà les quartes eleccions generals de Cambodja i s'espera que Hun Sen –un dels primers ministres que més temps ha estat al poder a tot el món– renovi el seu càrrec com ho ha fet sistemàticament en tots els comicis celebrats anteriorment.

Onze partits participen a les eleccions, però es dona per descomptat que tenen poques possibilitats. El CPP controla els mitjans de comunicació i acostuma a silenciar qualsevol veu dissident. El Sam Rainsy Party (SRP) era el partit que fins ara tenia més pes a l'oposició i el que es creia que podria debilitar l'hegemonia del CPP. El mateix Hun Sen ho sabia i per aquest motiu, segons denuncia Human Rights Watch (HRW) en un dels seus informes, va posar en marxa pocs mesos abans de l'inici de la campanya electoral la seva estratègia de "dividir i conquerir". Segons l'ONG internacional, almenys tres membres de l'SRP han sigut acusats de crims, sota motivacions polítiques i amb la finalitat de coaccionar-los per tal que es passin al CPP, dividint i debilitant l'oposició. D'aquesta manera, Hun Sen prepararia el terreny perquè el procés electoral en si sigui net davant els ulls dels cent trenta observadors de la Unió Europea i els mil quatre-cents d'organitzacions

locals que hi assistiran.

Tot i el context de coerció, Cambodja no ha deixat mai de ser una democràcia multipartidista amb més d'un partit presentant-se a les eleccions. A les darreres, el 2003, van registrar-s'hi vint-i-dues formacions; aquest any, onze. Siguin quins siguin els resultats, els partidaris de la democràcia assenyalen que és vital l'existència de l'oposició, ja que manté viva la voluntat d'una democràcia real. Si es resignessin, farien de Cambodja una nació unipartidista sense cap possibilitat de canvi.

L'elixir de l'estabilitat. El portaveu del CPP i ministre d'informació, Khieu Kanharith, en una entrevista a una televisió australiana el 27 de juny passat, va ser convidat a explicar les seves noves propostes electorals, després de tants anys al poder. La se-

Els líders del Cambodian People's Party, amb el primer ministre Hun Sen al capdavant, saluden els seus seguidors el primer dia de la campanya electoral, el 26 de juny passat.

Internacional assegura que almenys cent cinquanta mil cambodjans estan sota l'amenaça del desnonament. Segons l'informe presentat per l'enviat especial de l'ONU, Yash Gai, la funció principal del poder judicial és perseguir l'oposició, perpetrar la impunitat dels actors de l'estat i promoure els interessos econòmics dels rics i els poderosos. El mateix Gai ha remarcat que el fet que el poder recaigui només en mans del primer ministre impedeix que hi hagi més democràcia i redueix la possibilitat que es protegeixin els drets humans. El primer ministre va respondre qualificant-lo de turista de drets humans i va assegurar que no es tornaria a reunir amb ell ni en mil anys.

Tot i el repartiment desigual de la riquesa i la gestió ineficient, Cambodja sobreviu majoritàriament gràcies a l'ajuda internacional —el govern de Phnom Penh rep un total d'uns quatre-cents milions d'euros l'any—. La comunitat internacional acostuma a utilitzar l'ajuda com a negociació perquè els receptors es comprometin a respectar els drets humans dels seus súbdits. Poc es pot fer per pressionar el govern de Hun Sen i aconseguir que afluixi la seva mà de ferro. La comunitat internacional no vol ser gaire exigent perquè sap que sempre hi haurà estats com la Xina que, sota principis com el de no-ingerència, seguiran proporcionant ajudes. El 2006, en un viatge, el primer ministre xinès, Wen Jiabao, va oferir a Cambodja 400 milions d'euros en crèdits de baix interès per construir infraestructures, una xifra que representa més o menys el mateix que el total de l'ajuda internacional. A canvi, la Xina pot negociar millor l'accés al port de Sihanoukville, on es pot abastir de primeres matèries. Un quid pro quo amb el qual Hun Sen s'aferra encara més al poder i als seus privilegis, en el que sembla una transició inacabable.

*Iris Mir
Pequín*

va resposta va ser “una vida millor” gràcies als beneficis que obtindran en els pròxims anys dels recursos energètics com el petroli, el gas i els minerals. Però l'increment anual d'un 9,5 % del PIB no afavoreix tothom per igual i un 40 % de la població continua vivint sota el llindar de la pobresa. Les promeses econòmiques no semblen ser, per tant, el que fa mantenir-se al poder el CPP.

La tranquil·litat, després de dècades d'esdeveniments turbulents, és allò que convida els cambodjans a no optar per un canvi. Des que el CPP és al poder hi ha pau i, des d'aquest punt de vista, estabilitat, el principal anhel d'un dels pobles d'Àsia que més ha patit. L'absència de conflictes interns afavoreix la inversió estrangera i el turisme i propicia el creixement econòmic.

Amb tot, es tracta d'un desenvolupament

que no contempla les conseqüències socials que pot tenir a llarg termini en la població i que es basa principalment en la inversió estrangera. Hi manca, per exemple, una inversió en educació que permeti que en un futur siguin els mateixos cambodjans els qui tirin endavant el país, en lloc de dependre de la inversió estrangera i el turisme.

Per ara, Hun Sen assegura que l'actual progrés ha estat possible gràcies a la seva tasca de vetllar per l'estabilitat de Cambodja. Però les polítiques posades en marxa pel primer ministre no són les pròpies d'un govern democràtic. La corrupció i la ineficiència del govern estan a l'ordre del dia, el forat entre rics i pobres és cada vegada més gran, i s'afavoreix en tot moment les elits. Els desallotjaments forçats són una de les principals formes de corrupció. Amnistia